

Lékařské prohlídky ve sportovním prostředí

Základním právním předpisem, který upravuje lékařské prohlídky v souvislosti s výkonem sportovní činnosti, je vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 391/2013Sb. o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu (dále i jen Vyhláška).

Přestože od vydání uvedené Vyhlášky nedošlo k žádné větší změně právní úpravy, jedná se o téma ve sportovním prostředí stále aktuální a ne vždy zcela jasné. Proto přinášíme základní informace k požadavkům na lékařské prohlídky jako reakci na nejčastější dotazy ze sportovního prostředí k této problematice.

Lékařská prohlídka z hlediska její povinnosti

(vyhláška MZ č. 391/2013Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu)

Povinná lékařská prohlídka

Povinná lékařská prohlídka je vyžadována:

u výkonnostních sportovců (jedná se o sportovce, který vykonává výkonnostní sport v organizovaných soutěžích nebo se na ně připravuje a zároveň je registrován v organizaci, která zajišťuje přípravu těchto sportovců);

u vrcholových sportovců (jde o sportovce, který vykonává vrcholový sport na úrovni státní sportovní reprezentace nebo se k ní připravuje);

u žáků sportovních škol.

Druhy povinné lékařské prohlídky:

vstupní (před registrací výkonnostního sportovce u organizace, kde sport vykonává, před zařazením do reprezentace nebo do zařízení k přípravě vrcholových sportovců);

pravidelná (jednou za 12 měsíců);

mimořádná (např. v případě, kdy došlo ke závažné změně zdravotního stavu, u výkonnostních a vrcholových sportovců mladších 18 let před zařazením do vyšší věkové kategorie, v dalších případech uvedených v §6 Vyhlášky)

Nepovinná lékařská prohlídka:

V případech, kdy se nejedná o shora uvedené sportovce, není stanovena povinná lékařská prohlídka. Jde zejména o případy organizovaného sportu, neorganizovaného sportu a pohybové rekreace pro veřejnost.

V těchto případech může být provedena tzv. jednorázová prohlídka, která je pro sportovce povinná pouze tehdy, kdy organizátor příslušné sportovní akce stanoví doložení takové lékařské prohlídky jako podmínku účasti na dané sportovní akci.

Je tedy na organizátorovi, aby rozhodl, zda bude či nebude jednorázovou lékařskou prohlídku vyžadovat.

V tomto směru lze doporučit s ohledem na ustanovení §2900 občanského zákoníku, které stanoví, že každý je povinen počínat si tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo vlastnictví (tzv. obecná povinnost předcházet škodám), aby organizátor pečlivě zvážil náročnost konkrétní akce a na základě vyhodnocení zátěže pro účastníky, ostatních rizik atd. rozhodl o tom, zda jako jednu z podmínek účasti bude vyžadovat lékařskou prohlídku. Určitým věcným vodítkem v tomto směru by mohla být příloha č. 1 vyhlášky, která upravuje zdravotně náročné sportovní disciplíny. U těchto by měla být lékařská prohlídka podmínkou. Jedná se např. o rugby, zápas, judo, různé maratóny, triatlon, potápění, horolezectví, parašutismus, dálkové běhy či cyklistické závody na delší vzdálenost apod. Bez ohledu na druh sportovního odvětví lze doporučit, aby prohlídky byly vyžadovány v případech náborových a obdobných akcí.

Obdobné platí i pro pravidelnou sportovní činnost v rámci sportovních subjektů (národních sportovních svazů, SK/TJ). I zde tedy platí, že nejedná-li se o povinnou lékařskou prohlídku dle Vyhlášky, je na daném sportovním subjektu, zda a jak často bude vyžadovat pro výkon sportovní činnosti ve své působnosti lékařskou prohlídku.

Lékařská prohlídka z hlediska odbornosti lékaře

(§ 51 zák.č. 373/2011Sb. , o specifických zdravotních službách) Pro lékařské

prohlídky z hlediska odbornosti lékaře platí, že:

lékařské prohlídky ke sportu pro všechny (tj. pro účely organizovaného a neorganizovaného sportu a pohybové rekreace určené širokým vrstvám obyvatelstva) provádí a lékařský posudek vydává registrující lékař (tj. praktický lékař);

lékařské prohlídky k výkonnostnímu sportu v organizovaných sportovních soutěžích provádí a lékařský posudek vydává registrující lékař (tj. praktický lékař) nebo lékař v oboru tělovýchovné lékařství;

lékařské prohlídky k vrcholovému sportu, ke sportovní reprezentaci státu a její přípravě posuzuje a lékařský posudek vydává lékař v oboru tělovýchovné lékařství (tj. specialista); vrcholovým sportem se rozumí oblast sportu, která zahrnuje státní sportovní reprezentaci a přípravu talentovaných sportovců k této reprezentaci, kterými jsou členové resortních sportovních center nebo sportovních center mládeže a obdobných zařízení pro přípravu sportovců.

Platnost lékařského posudku

Od povinnosti absolvovat lékařskou prohlídku v určité časové periodě, je třeba odlišovat tzv. platnost lékařského posudku. Tím je míněna možnost daným lékařským posudkem prokázat zdravotní způsobilost po stanovenou dobu od jeho vydání a pro stanovený účel. Bude-li se tedy sportovec např. účastnit tří sportovních akcí, kde bude požadována lékařská prohlídka, a tyto akce se budou konat v době platnosti lékařského posudku, pak na všech těchto akcích může sportovec předložit tento jeden posudek a nemusí absolvovat tři samostatné prohlídky.

Platnost lékařského posudku však nemá žádný vliv na povinnost u určitých kategorií sportovců podstupovat pravidelné lékařské prohlídky a tyto dvě věci nelze zaměňovat. Pokud je tedy sportovec povinen mít lékařskou prohlídku pravidelně jednou za rok (dle Vyhlášky), pak nezáleží na tom, zda v době, kdy uplyne toto roční období, ještě platí či neplatí předchozí lékařský posudek. Vyhláškou požadovanou pravidelnou roční prohlídku tak musí podstoupit. Platnost lékařského posudku navíc není dána obecně, ale je stanovena různě pro různé účely.

Jako příklad lze uvést platnost lékařského posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci (sem může spadat i sportovní soustředění), která činí dva roky (§9 zák.č. 258/2000Sb., o ochraně veřejného zdraví). Bude-li se však současně jednat např. o žáka sportovní školy, pak tento bude muset mít pravidelnou lékařskou prohlídku každý rok, neboť spadá dle Vyhlášky do kategorie sportovce, u kterých je tato každoroční lékařská prohlídka vyžadována. Navíc se bude muset jednat o lékařskou prohlídku dle Vyhlášky, zejména pokud jde o její obsah, tj. odlišnou od té, na jejímž základě je vydáván posudek k účasti na zotavovací akci.

Shora uvedené platí obdobně i pro lékařské prohlídky, které sice nejsou povinné z hlediska Vyhlášky, ale jsou povinné z důvodu, že taková pravidla pro výkon sportovní činnosti nastaví sportovní subjekt, v jehož působnosti sportovec danou sportovní činnost vykonává.